

CURIERU ROMANU

Fretul prenumeratiei pentru Curierni Românii împreună cu Buletinul Official, este de doi galbeni pe an; iar in parte anul quâte un galbenu.

Abonarea se face in Bucuresci, la

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA

SI

Litterară.

Redactie si la D. Iosifu Romanovu; la judece la CC. Cărmuiri si la DD. Profesori.

Această foie eae de doé ori pe septemână, Martea si Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. №. 91.

BUCURESCI.

СЪМБЪТЪ, 30 НОЕМБРИЕ 1846.

FRANCIA.

Desființarea republicii Krakoviei și încorporarea ei cu monarhia austrieacă, după hotărîrea celor trei puteri alle Nordului, a produs o vie senzație în Franția și Englitera, dar mai cu deosebire în Franția. Toate jurnalele franceze, de toate kolorile, prekum și foile ministeriale strigă foarte tare în kontra acestef fapte pe kare elle o numesk o violință de traktate.

Jurnalul des Débats, reprodukînd diskursul cea pronunțat D. Guizot în ședința din 2 Iulie, respunzînd D. de Montalembert, îl pîrchede de niște vorbe kare defaimă rezoluția celor trei puteri protoktoare.

Între altele zice:

«Ieri nuvela s'a fîkut kunoskute de ministrul Prussiei la Ambasadorul Engliteriei.

«Astăzi D. Guizot a pîriimit dela inkîrkatul cu treburi din Austria aceeași notifikație.

«Fapta este dar sîvrîșită; dreptul însuși subsistă, și deklaratiile ce s'au fîkut în vara trecută la tribunalele Franției și Engliteriei, de către ministrii trebilor străine a amîndolor țerilor, ne sunt o siggură garanție kă dreptul nu va fi abandonat!»

Acest jurnal își termină apoi artikolul său cu următoarele vorbe:

«Nu é vorba despre importanța acestei republice; noi știm prea bine kă inkorporația Krakoviei în domeniurile Austriei nu vîrtămkă ekuilibrul Europei; și vorba este de un pîrçhit pe kare se odihnesk dreptul publik din Europa și independința Staturilor, mari sau mici. Dakă asistința republicii Krakoviei arătă o nekompatibilitate reală cu odihna celor trei puteri prekum Rusia, Austria și Prusia aceasta nu eră un kvînt spre a kălkă dreptul. Trebuieă aceasta să se komunike mai întîiu titulor puterilor kare au subsemnat traktaturile din Viena *). Franția și Englitera fîră indoicală ar fi luat în mare konsiderație nelini-

*) Dumnezeu s'ă alleagă, kăci în dekretul prin kare se desființează republika Krakoviei, se zice kurat kă înființarea ei s'au fîkut numai de celle trei puteri alle Nordului: Rusia, Austria și Prusia. Dar se va vedeă adevrul mai pe urmă.

ștea ce puteă pîrçinui republika Krakoviei Împîratului Rusiei și celor doi suverani din Germania. Dar a ruppe între trei traktaturi inkieiate între șapte, eaka cea ce este nuou și ne auzit în analele diplomației. Ne vom mîrgini pentru astăzi numai la aceste reflessii.

Jurnalul de Frankfort însuși zice kă Les Débats ar fi deklarât în mai multe rînduri kă el în aceea ce s'atinge de politikă și mai alles în politika esteriouă urmează konvikțiile și pîrçipurile salle proprii. Adekă, ne dă a înțellege prin aceasta kă guvernul n'ar fi de opinia lui.

MAREA-BRITANIE.

Morning-Chronicle, kare dînt'urîtiu nu zisesse nimic despre desființarea republicii Krakoviei, a rupt în sfîrșit tăcereă și vorbește și el. Dar el strîuește mai mult intru a deffimă purtareă Guvernului Frank kăruia îi impută zikînd kă nu numai kă ar fi avut kunoștință despre cea ce se lukă în kontra independinței acestei republice, dar kă ar fi și approbat'o.

— Times publică în kapul koloanelor salle asupra acestui eveniment, următorul artikol pe kare Standardul îl deklară a pîrchede d'adrepul dela foreign-office.

Unul din celle d'urîtiu diskursuri pronunțate în parlament de Lordul Palmerston la intrareă în ministeriu, kuprindeă o deklaratie emfatică de kare puterile Nordului ar face bine de a'și adduce aminte kă marile traktaturi publice, kare formează basa stîrii politice din Europa, nu sunt mai puțin hotărîtoare asupra țermurilor Vistulei de kăt asupra țermurilor Rinului și a Poului. Cu toate acestea vedemu kă puterile Nordului atît de puțin s'au impededat de această deklaratie în kăt nici dekum nu s'au sfiit de a kommitte pe țermurile Vistulei cea mai mare, cea mai direkă și cea mai ne eskusabilă violație a traktatului dela Viena kare s'ar fi çekat vr'o dată de guvernurile Europei. Este adevrat kă din sila avenimentelor, se intr'oduseseră mari skimbîri pîră akum în pîrçipiile acestui dokument important; dar aceste skimbîri au fost în urmă pîriimate și sankționate de kîteși çinçi marile puteri.

Ku toate acestea marșul politic urmat de curțile Nordului în privința Poloniei și mai ales în privința «liberei, neatrănatei și foarte neutrei cetății Krakoviei», formează o excepție însemnată. Rusia, Austria și Prussia au săvârșit o faptă arătoare, călcând treptat legătura sup care Krakovia a fost încredințată protecției lor. În minutul acesta, elle au kuronat așele hrăpări prin desființarea kompletă a acestei republice, prin absorbația korinsului ei ku desprețul konkluziilor traktatului prin care fu asigurată esistența acestei din urmă remășițe din naționalitatea polonese. Dela kongresul dela Viena în koa, nu s'a fâkut niçi un akt mai căkător pentru prințipul general pe care se odihnește organizația teritorială din kontinent.

Toate jurnalele care arăță ideile liberale sunt foarte furioase în kontra desființării republicei Krakoviei; iar celle late numai reproduk novela acestui eveniment, fără niçi o din reflexie partele.

Standardul îns zice că lordul Palmerston, care a sanționat în 1830 violatia cea mai mare a traktaturilor din 1815 prin înființarea nouului regat al Belgiei, n'are dreptul de a vorbi în numele traktaturilor; și că ministrul care în 1832 a privit ku brațele încrușișate ne izbînda revoluției polonese, prea rîu a venit akum de a se punne arătorul naționalității polonese.

Dar în definitiv, toată această polemikă a jurnalelor nu este nimic; și după kum se vede, ceea ce s'a fâkut, va fi bine fâkut.

PORTUGALIA.

Lukrurile în Spania merg tot rîu din zi în zi. Englitera a trimis pe D. kolonelul Wyld de spre a face propunerii de pace între regina și revoluționarii. Remâne însă a ști dakă una sau ceî lalți vor primi kondițiile ku care li se propune pacea. După celle de față nu se prea krede că misiunea kolonelului Wyld va fi kuronată de sușes; și mai ales kînd regina străuește în reaoa și nesokotita sa politikă în privința populației, politikă care din ce în ce o întărește și mai mult.

După vorbirea lui Times pare-se că Englitera va interveni și ku putere armată în gîlceava națională a Portugaliei ka una ce este în mai mult drept într această deșt ori care altă putere. Ka gvardianul fidel al independenței kuronei Portugale, zice Times, Marea-Britanie este kiemată a o arăta, în-pîntru, pre-kum și afară, în kontra tuturilor așellora kariî o atakă. Această nobilă misiune, konsakrată de toate suvenirile istorice, Marea-Britanie va ști a o implini.

AUSTRIA.

În Gazeta de Transilvania citim următoarele:

Patentul publikat în privința Krakoviei sună în kipul următoru:

«Noi Ferdinand I. din mila lui Dumnezeu împărat al Austriei etc. etc.

După ce prin pacea dela Viena din 14. Okt. 1809 cetatea Krakau de împreună ku tot kuprinsul ei s'au rupt de către împărăția noastră adhogînduse la prințipatul de atunci dela Varșau, iar în urma evinimentelor de resboiu dela anul 1812, koprinzînduse de către trupele împărătești ale Rusiei, pîrintele nostru, întru fericăre adormitul Franțisk I. fostul împărat pe acea vreme s'au imvoit ku curțile aliate dela Prusia și Rusia prin traktatul din 3. Maiu, sau 21. Aprilie k. v., ka Krakovia de împreună ku hotarul ei arătat, în viitoriu să fie o țetate liberă și neatrănată, stătoare sup protekția acestor trei puteri. Măsură această cerea o arătată kondiție și o presupunere ne-arătată, ka adekă numita țetate liberă să pîziaskă nu numai cea mai strînsă neutralitate, ci a avea și îndatorire a nu primi în sinul său pe niçi un feliu de sudit fugit dela vre una din cele trei puteri okrotitoare, ci pe acea ai da numai dekăt în mîna kompetentelor lor iurisdikții.

Însă o tristă esperiință de 16 ani au dovedit, că Krakovia n'au implinit aceste kondiții ale neatrănătoarei sale esistențe, ci dela a. 1830 încoașe au slujit într'una de vatra turburărilor dușmănoase așelor trei puteri protegătoare, rîu kînd în urmă la Fevruarie al anului ce trece s'au fâkut teatrul unor pîșiri mai silnice și mai perikoloase dekăt rîu axi. După ce guvernul și legiuita ei konstituție s'au desfâkut, și soarta cetății au ajuns în mînile unui număr de konjurați, kariî au pîimit titlul unui gubern revoluționariu din Polonia, prokiemînd pe lokuitorii tuturor provințelor ce s'au ținut odată de Polonia, ka să se reskoale ku arme asupra gubernelor lor de astăzi, urmă din hotarul Krakoviei o pîvblire a unei oaste armate în staturile noastre.

Krakovia trebui să se koprinză de nou de către trupele okrotitoarelor puteri, și să se puie sup un gubern provisoriu sup ordonat la dregătoriile noastre militare.

Prin aceste evinimente ne stîndune în putință a renoi stilpii libertății și a neatrănării Krakoviei, pe kariî au sfărșmat dușmanii pîșii și a rîndului bun din Europa, și străbătuți diind de îndatorirea ce aveam atît către kredințioșii noștri sudiiți din Galizia, kî și către partea lokuitorilor din Krakavia iubitoare de adevr și de rînd bun, ka să'i asekurăm în kontra pîvblirilor și a turburărilor așelei partide țintitoare la resturnare, Noi, în înțelegere ku Mai. Sa, regele Prusiei și ku M. Sa împăratul Rusiei am luat în serioasă kumpănire viitoarea soarte a Krakoviei. Spre skopul acesta am orînduit să se fakă într'adins sfături ku deosebit împuternițiiți kurților dela Berlin și St. Petresburg.

Resultatul azelora este o învoire ce s'au încheiat la 6 Noemvrie a. k. în Viena, prin carea cele trei puteri arhetoare a cetății Krakavia revocă și ridică trakta-tele ce s'au fost încheiat în privința azeleia la 3. Maiu 1815, prin care zisa cetate de împreună cu teritoriul său după cum era a ceea străpînire înainte de pacea dela Viena din 14. Okt. 1809, de către al nostru în Domnul adormit părinte și de către străbunii, se re-învoarnă supț skiptul nostru.

În urmarea azelia lum în străpînire, după cum se întămpie prin azeasta, numita cetate Krakavia și teritoriul ce'l avu ea pînă acum, o împreună pen-tru totdeauna cu coroana noastră și o deklarăm de o parte konstitutivă nedespărțitoare a împărăteștii noastră monarhii, cu carea o întrupăm acum.

Denumim prin azeasta pe prea-nobilul graf Moritz de Dēm, kamerariul nostru, aktual konsiliariu de gu-bern și kăpitan al cetății Praga de al nostru komisar de kurte pentru kuprinderea azeștei străpîniri, și poștim prin azeasta serios pe toți lokuitorii Krakaviei și a teritoriului ei, ka, spre binele lor, să dea askultare neșermurită azeștii komisariu de kurte trimis de către noi, prekum și deregătoriilor ce sînt rekunoskute de către noi sau zelor ce se vor orîndui de acum, ase-menea askultare cerem și pentru orînduielele ce am fîkut pînă acum și care vom mai face și în viitoriu. Pentru azește le fîgăduim și Noi susținerea și arăra-rea sfintei noastre religii, drept și dreptate neșertini-toare, egală reșpărțire a tuturor greutăților de stat, și puternikă arărare a sekurității obștești. Azelora, kariî prin grabnikă supunere la măsura de față, ce slujește kurat spre binele lor și prin kredință și atăr-nare către kasa noastră se vor face vrednici de grația noastră le vom fi pururea un prințipe blînd și un îm-părat milostiv, și ne vom sili din toate puterile aî împărăteși din binefacerile pe care împreunarea cu o mare și puternikă monarhie e în stare a le da lokui-torilor Krakaviei.

Sau dat astfelu în împărăteaska Noastră residința la Viena, în 11. Noemvrie 1846, al împărăteșiei Noas-tre al 12.

FERDINAND. (L. P.)

Karol graf de Ințaghî,
cel mai nalt kanțelariu.

Franțisk baron de Pillersdorf.
kanțelariu de kurte.

Ioan baron Krtișka de Iaden,
vișe-kanțelariu.

La înalta propria porunkă a k. k. și apostoleștei
Sale Maieșteși

Franțisk kavaleriu de Nadherni,
k. k. konsiliar de kurte.

REDINGOTA ȘI POETUL

Proces.

Trebuie să dăm dreptate domnului Jasmin coifeur-poet că nu și-a sakrifkat arta la poesie, le ține de pînă p'amîndor, kultura muselor și a koifurei, maniază pe rînd kondeiul sau kreionul, foarfeculele și brîcul, face-versuri kînd n'are barbe de ras, și zăck se zice că kîte odată rîzînd praktikantii, îi tratează cu kîte o improvisație poetikă, pe d'asupra ka fuiorul p'pi, fîră a mai pretinde ceva pentru azeastă îndoită osteneală. În sfîrșit alt poet înaintea D. Julien, a dat un esemplu Solemn de azeastă unire filosofikă a poesii și a unei profesii industriale. D. Rebou faimosul pînă delà Nime face și versuri bune și pînă de o kalitate mi-nunată; însă a ramas poet și pînă tot de odată.

D. Julien d'Arbois n'a fost atît de filosof; aflînduse kalf la un koifist a zis într'o frumoasă dimi-nează. «Dar eu de ce să nu fiu poet?» și aruncînd ferul de pînă și foarfeculele s'a dat cu totul vokației salle poetice; face versuri cu toptan, după cum se vede, și în Olimp unde nekreează cu musele, a uitat că pe pînă se află un biet kroitor kîrma îi e dator prețul unui redingot. D. Lapiere, așa se numește kroitorul, a mijlocit de i s'a espediat akolo la lokul nemuririi o țitație, prin care îl invită a veni ka să se înfîrșeze înaintea tribunalului după pînă. Ia venit kam peste mînă D. Darbois să se skoboare de akolo pe azeșt pînă neșoptit; dar ce faci pustiului de dorobanț, iată'l dară înaintea prosaikului său kroitor.

Azeșta își espuse plîngerea pe skurt.

— Am îmbrăcat ani întregi pe dumnealui; atunçi era așezat la orînduială și avea un merit, în plache s'o murturisesk, rîdea minunat, de mai multe ori kiar și eu însumi am avut okasie să profit de știința dumnealui. Tot p'atunçi plîtea și bine, dar de kînd s'a fîkut poet, n'am putut skoate fîră delà dumnealui. Sunt doi ani de kînd îi pîzesc în dară kalea: nu'i am pus sula în koaste kas'm plîteaskă bani, am voit mîkar cel pușin numai să îmureaskă sokoteala dar...

Prezidentul către D. Darbois — Te'nprotivești azeștei chereri?

D. Darbois desfîșură un sul de hîrtie ce ținea în mînă, și începe astfel cu un glas puternik.

— Aîd, poete te koboară din a tale sferi cheresti.
Te koboară, te înhamă și cu trebile lumești.
Încetează din beția'ți, lasă nektarul divin.

Prezidentul îl intrerupe: Domnule nu s'ar putea să ne vorbești în prosă?

— Asta se împotrivește elementului meu.

— Bine daka e așa, urmează, poate o fi mai skurt.

D. Darbois:

— Eu azea limbă vulgară n'o vorbesk, nu o iubesk;
Fiul cherului kugeniu, limba zailor grîesk.

— Ofi ș'așa, însă pentru astă una dată nu se poate ca să ne vorbești omenește. Ești dator D. Lapierre suma de 98 franci ?

— Știu că domnul ăsta îți dăte pentru câteva parale Niște haine prostișoare care îți sunt astăzi fatale....

Prez. Țnăc odată te rog domnule mai slăbește nițel din versuri, și răspunde numai la asta. De ce nu plătști ?

— Cum se poate ca să tac și sublima mea natură Dacă n'am și eu ca voi alte daruri de natură.

— Domnule, eu în proză te întreb de ce nu plătști ?

— Ei bine ! strigă D. Darbois cu un gest de dispreț : pentru că n'am para frânt.

— Asta puteai s'o spui Domnule mai de mult. — Ce rost ai dumneata Domnule ?

— Mă simț vorat pentru poezie.

— Bine, asta nu face nici o sminteală. Poți să fii poet cât vei pofti, însă tot să'ți aduci aminte de porinchi.

D. Darbois.

— Ah ! De lok voi nu cunoașteți ce i a geniului nălze Chele zile de estase, și alle nopți de nesomnie Când visez la nemurire și n livezi sânt singurel....

D. Lapierre se simte inspirat tot ascultând pe poet, și strigă continuând versurile închepute de Darbois.

D'ai avea de gustare un piftek cu pârtrunjel !

Lapierre se îngânfează că a făcut un vers, și se uită la ceilalți care s'a umflat de ris.

D. Darbois din potrivă bufnește foarte suprat; își bagă cu majestate mâna krisele în posunar.

Prezidentul îl îndatorează să plătească kroitorului câte 15 franci pe lună, sau să meargă la închisoare.

— Aide, îi zice D. Lapierre, aide să măninchi astăzi la mine, și să facem și ceva versuri după masă.

Fostul artist de pâr tace, și se depărtează murmurând închet :

— Nu'i destul mărte Doamne, cu acest grozăv esemplu ? Nu gonești toți kroitori din lăcașul tău, din templu ?

Тга. P. THEULLESCU.

DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN NŢUNTRU.

Înștiințări.

La lucrarea străpîreii bălții Cișmegeiului fiind trebuită a se clădi doz kanulurî de piatră în lungime peste tot de trei-spre-zecă străjini, să face kinoskut tutulor de obște ca orî care va fi doritori a luă asupră klădirea acestui kanal să se arate în presudstvia Departamentului la 10, 12 și 15 alle viitorului Decembrie, în care zile are a se sâvârși lițitația după planu și condițiile alătuite.

Doritori pot veni în orî ce zi vor voi în kanțelaria Departamentului desprîțirea Inginerească ca să vază condițiile și planu.

N. Golesku.

Mișkarea portului Brăila.

— Dela 16 alle trecutului Oktomvrie și pînă la 14 alle kurgătorului Noemvrie, au sosit în portul Brăilei 27 buclăi korabii sub deosebite bandiere și anume :

3. Subt bandieră ruscască una încrăkată cu 10 but. smokine, 30 but. lămii, 20 but. masline, 40 kutii stafide, 4 kase kaise, 16 bale piei.
13. Subt bandieră Otomană, deșarte.
7. Subt bandieră Elinească din care 2 încrăkate cu 50 but. masline, 40 but. zahar, 30 butoae și 60 koșuri stafide, 30 but. zmokine, 7 but. komandarie, 8 but. sârun, 20 but. lămii, 4 but. piper, 15 kase tămăie, 18 koșuri kule, 30 but. kalaikan, 18 but. vitriol, 3 kase hârtie, 3 kase farfurii. Si:
2. Subt bandieră Moldovenească una încrăkată cu 181 kile grău.

Prețurile produselor eksportate în acest timp.

Grăul kila lei 180, 160, 150, 140, 120, 110 și 100.

Sekara — — 80, 85, 90.

Porumbul — 115, 120, 125.

Orz cu kiria magaziiilor lei 55, 52 și 48.

Seul țervîș okaoa lei 2 par. 35 și 2 par. 30.

Seul 2 — 25.

Fasolea suta okă lei 35.

Lintea 20.

Vineri la 22, alle kurgătorului Noemvrie, s'au urmat la produse și vite în tirgul oborului prețurile însemnate și anume :

Grăul de mîna 1-iu kila lei 78, 80, 87, 90,

92 și 96.

Idem, de mîna a doa lei 75.

Orzul kila lei 35 și 36.

Ovîsul asemenea.

Grîna de mîna al 2-lea, suta okă lei 20 și 22.

Mălaiul, suta okă lei 17 paral: 20, iar cu okaoa parale 7.

Prăkeea de boi mîna 1-iu, lei 560 și 570.

Idem, de mîna a doua lei 340 și 350.

Idem, de mîna a treia lei 260 și 270.

O vakă cu vițel — lei 110 și 120.

Idem, steargă — lei 80 și 90.